

MATERIAŁY POMOCNICZE DLA NAUCZYCIELA DO PRZYGOTOWANIA PLANU WYNIKOWEGO

MATERIAŁ	WYMAGANIA W PODSTAWIE PROGRAMOWEJ Uczeń:	WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE Uczeń:	UWAGI	
I. MIĘDZY DZIECIŃSTWEM A DOROSŁOŚCIĄ				
Nastolatek? To ja!				
<p><i>Sila słowa</i> (plansza), s. 9</p> <p>Aneta Załazińska, Michał Rusinek <i>Nowy dyrektor</i>, s. 11</p> <p>„Szkolne wypracowanie”. Odmienne i nieodmienne części mowy. Powtórzenie, s. 14</p> <p>Wojciech Widłak, Paweł Pawlak <i>O Krasnalach w Wielkich Kapeluszach</i>, s. 18</p> <p>Amy Yerkes <i>Jestem</i>, s. 19</p> <p>„Pracujemy ze słownikami”. Słownik języka polskiego. Słownik wyrazów obcych, s. 21</p> <p>Jacek Podsiadło <i>O natręctwach</i>, s. 24</p>	<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zna i rozpoznaje w tekście literackim powtórzenie oraz określa jego funkcje – I.1.4 • Charakteryzuje narratora i bohaterów w czytanych utworach – I.1.9 • Odnosi treść tekstów kultury do własnego doświadczenia – I.2.11 • Określa tematykę oraz problematykę utworu – I.1.12 • Określa doświadczenia bohaterów literackich i porównuje je z własnymi – I.1.16 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje powtórzenie • Omawia problematykę podjętą w utworze w nawiązaniu do własnych doświadczeń • Omawia temat opowiadania w kilkudzaniowej wypowiedzi • Formułuje temat wiersza • Analizuje przeżycia narratora – bohatera • Charakteryzuje narratora • Charakteryzuje bohaterów • Nazywa cechy postaci • Ocenia zachowanie bohatera • Przedstawia sytuację bohaterów, ich działania, cele • Charakteryzuje postawy bohaterów • Odwołuje się do własnych obserwacji i doświadczeń w rozmowie o bohaterach utworu 	
	<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Określa temat i główną myśl tekstu – I.2.3 	<ul style="list-style-type: none"> • Omawia temat opowiadania w kilkudzaniowej wypowiedzi • Omawia problematykę współczesnej poezji dziecięcej • Omawia funkcje powtórzenia w tekście 	
	<p>II. Kształcenie językowe. Zróźnicowanie języka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje wyrazy rodzime – II.2.1 • Używa stylu stosownego do sytuacji komunikacyjnej – II.2.3 • Dostosowuje sposób wyrażania się do zamierzonego celu wypowiedzi – II.2.7 	<ul style="list-style-type: none"> • Dostosowuje wypowiedź do rozmówcy • Formułuje wypowiedź zgodnie z zamierzonym celem • Odróżnia wyrazy rodzime od wyrazów obcego pochodzenia • Eliminuje wyrazy obcego pochodzenia w zdaniu • Do wyrazów obcego pochodzenia podaje polskie odpowiedniki 	
	<p>II. Kształcenie językowe.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje znaczenie niewerbalnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Z gestów, mimiki i postawy ciała wnioskuje o znaczeniu 	

<p>„Rozumiem nastolatka”. Czasownik – powtórzenie. Osobliwości w odmianie, s. 27</p>	<p>Komunikacja językowa i kultura języka</p>	<p>środków komunikacji (gest, mimika, postawa ciała) – II.3.4</p> <ul style="list-style-type: none"> Określa sytuację komunikacyjną i rozumie jej wpływ na kształt wypowiedzi – II.3.3 	<p>słowa</p> <ul style="list-style-type: none"> Określa sytuację komunikacyjną na podstawie wypowiedzi postaci 	
<p>Marta Molińska [wrażliwość...], Iwona Kozłowska <i>Radość</i>, Kacper Sobierajski <i>Mama</i>, Agata Ostrowska, <i>Pies z marzeń</i>, s. 33; Aleksandra Sobczak <i>Po prostu ja</i>, Zuzanna Murdzek, <i>Japonia</i>, s. 34</p> <p>Jutta Richter <i>Zawsze ja!</i>, s. 35</p> <p>Rafał Kosik <i>Manfred</i>, s. 38</p> <p>„Młodzi pomysłodawcy”. Rzeczownik – powtórzenie. Osobliwości w odmianie, s. 42</p> <p>Jacek Podsiadło <i>W tajemnicy</i>, s. 46</p>	<p>II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego</p>	<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (czasownik, rzeczownik, przymiotnik, przysłówki, liczebnik, zaimek, przyimek, spójnik, partykuła, wykrzyknik) – II.1.1 Dostrzega rolę czasownika w wypowiedzi – II.1.3 Odróżnia czasowniki dokonane od niedokonanych – II.1.3 Rozumie znaczenie form czasownika w wypowiedzeniu – II.1.3 Rozpoznaje bezosobowe formy czasownika: formy zakończone na <i>-no, -to</i> – II.1.3 Rozpoznaje formy, liczby, osoby, czasu, trybu i rodzaju gramatycznego odpowiednio: czasownika – II.1.4 Rozpoznaje formy przypadka, liczby, czasu i rodzaju gramatycznego odpowiednio: rzeczownika – II.1.4 Rozumie konstrukcję strony biernej i czynnej czasownika – II.1.5 Przekształca konstrukcję strony biernej i czynnej i odwrotnie, odpowiednio do celu i intencji wypowiedzi – II.1.5 Stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennej – II.1.6 	<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznaje odmienne i nieodmienne części mowy Rozpoznaje bezokoliczniki Rozpoznaje formy bezosobowe czasownika Odróżnia czasowniki dokonane od niedokonanych Określa formy gramatyczne czasowników Tworzy poprawne formy gramatyczne czasowników Omawia funkcje form czasownika w tekście Określa stronę czasownika Przekształca zdania z konstrukcji czynnej na konstrukcję bierną i odwrotnie Odróżnia czasowniki przechodnie od nieprzechodnich Rozpoznaje formy gramatyczne rzeczownika Tworzy poprawne formy gramatyczne rzeczowników 	
	<p>III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki</p>	<ul style="list-style-type: none"> Uczestniczy w rozmowie na zadany temat, wydziela jej części, sygnały komunikacyjne wzmacniające więź między uczestnikami dialogu, 	<ul style="list-style-type: none"> Wyszukuje fragmenty tekstu Omawia środki podtrzymujące kontakt ze słuchaczem Dyskutuje na podany temat Redaguje wpis w dzienniku, pamiętniku 	

		<p>tłumaczące sens – III.1.1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny; rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi – III.1.3 • Dokonuje selekcji informacji – III.1.4 • Rozróżnia i wskazuje środki perswazji, rozumie ich funkcje – III.1.6 	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy komiks • Uczestniczy w dyskusji • Przeprowadza dyskusję • Formułuje wnioski z dyskusji 	
	III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie – III.2.1 • Formułuje pytania do tekstu – III.2.3 • Redaguje notatki – III.2.4* 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje opowiadanie • Sporządza notatkę dotyczącą działań bohaterów • Formułuje pytania do tekstu 	
	IV. Samokształcenie	<ul style="list-style-type: none"> • Korzysta ze słowników ogólnych języka polskiego, także specjalnych – IV.5 	<ul style="list-style-type: none"> • Sprawdza znaczenie wyrazów w słowniku 	
SPRAWDZANE UMIEJĘTNOŚCI	<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zna i rozpoznaje w tekście literackim powtórzenie oraz określa jego funkcje – I.1.4 • Charakteryzuje narratora i bohaterów w czytanych utworach – I.1.9 • Odnosi treść tekstów kultury do własnego doświadczenia – I.2.11 • Określa tematykę oraz problematykę utworu – I.1.12 • Określa doświadczenia bohaterów literackich i porównuje je z własnymi – I.1.16 <p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Określa temat i główną myśl tekstu – I.2.3 <p>II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (czasownik, rzeczownik, przymiotnik, przysłówek, liczebnik, zaimek, przyimek, spójnik, partykuła, wykrzyknik) – II.1.1 • Dostrzega rolę czasownika w wypowiedzi – II.1.3 • Odróżnia czasowniki dokonane od niedokonanych – II.1.3 • Rozumie znaczenie form czasownika w wypowiedzeniu – II.1.3 • Rozpoznaje bezosobowe formy czasownika: formy zakończone na <i>-no</i>, <i>-to</i> – II.1.3 			

- Rozpoznaje formy, liczby, osoby, czasu, trybu i rodzaju gramatycznego odpowiednio: czasownika – II.1.4
 - Rozpoznaje formy przypadku, liczby, czasu, i rodzaju gramatycznego odpowiednio: rzeczownika – II.1.4
 - Rozumie konstrukcję strony biernej i czynnej czasownika – II.1.5
 - Przekształca konstrukcję strony biernej i czynnej i odwrotnie, odpowiednio do celu i intencji wypowiedzi – II.1.5
 - Stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych – II.1.6
- II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka
- Rozpoznaje wyrazy rodzime – II.2.1
 - Używa stylu stosownego do sytuacji komunikacyjnej – II.2.3
 - Dostosowuje sposób wyrażania się do zamierzonego celu wypowiedzi – II.2.7
- II. Kształcenie językowe. Komunikacja językowa i kultura języka
- Rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikacji (gest, mimika, postawa ciała) – II.3.4
 - Określa sytuację komunikacyjną i rozumie jej wpływ na kształt wypowiedzi – II.3.3
- II. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja
- Pisze poprawnie pod względem ortograficznym oraz stosuje zasady pisowni – II.4.1
- III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki
- Uczestniczy w rozmowie na zadany temat, wydziela jej części, sygnały komunikacyjne wzmacniające więź między uczestnikami dialogu, tłumaczące sens – III.1.1
 - Tworzy logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny; rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi – III.1.3
 - Dokonuje selekcji informacji – III.1.4
 - Rozróżnia i wskazuje środki perswazji, rozumie ich funkcje – III.1.6
- III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie
- Tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie – III.2.1
 - Formułuje pytania do tekstu – III.2.3
 - Redaguje notatki – III.2.4*
- IV. Samokształcenie
- Korzysta ze słowników ogólnych języka polskiego, także specjalnych – IV.5

Dorastanie			
<p>Frances O’Roark Dowell <i>Porozmawiajmy</i>, s. 52</p> <p>Eoin Colfer <i>Każdy musi coś poświęcić</i>, s. 59</p> <p><i>Nie można nie jeść</i>, s. 63</p> <p>Anna Onichimowska <i>Ethan. Głód</i> (fragment), s. 63</p> <p>„Cudowne dzieci, ale czy cudowne życie?” Przymiotnik – powtórzenie, s. 73</p> <p>Jack Gantos <i>Wziąć byka za rogi</i>, s. 76</p> <p>Natalia Pliszka <i>Dziękuję</i>, s. 79</p> <p>Katarzyna Marciniak <i>Mit o Dedalu i Ikarze</i>, s. 81</p> <p>Carlo Saraceni, <i>Upadek Ikara</i> (obraz), s. 82</p>	<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje czytany utwór jako opowiadanie oraz wskazuje jego cechy gatunkowe – I.1.3 • Rozpoznaje odmiany opowiadania, np. obyczajowe – I.1.3 • Rozpoznaje czytany utwór jako przypowieść – I.1.3 • Zna i rozpoznaje w tekście literackim epitet, porównanie, przenośnię, powtórzenia oraz określa ich funkcje – I.1.4 • Rozpoznaje elementy rytmizujące wypowiedź, w tym wers, rym, strofę, refren, liczbę, sylabę w wersie – I.1.6 • Charakteryzuje bohaterów w czytanych utworach – I.1.9 • Charakteryzuje podmiot liryczny w czytanych utworach – I.1.9 • Charakteryzuje narratora w czytanych utworach – I.1.9 • Określa problematykę utworu – I.1.12 • Nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst – I.1.14 • Objaśnia znaczenia dosłowne i przenośne w tekstach – I.1.15 • Określa doświadczenia bohaterów literackich i porównuje je z innymi – I.1.16 • Wykorzystuje w interpretacji tekstów doświadczenia własne – I.1.18 • Wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohatera – I.1.20 	<ul style="list-style-type: none"> • Omawia zachowanie postaci • Konfrontuje zachowanie postaci z własnymi doświadczeniami • Porównuje środowiska życia bohaterów • Charakteryzuje podmiot liryczny • Wyjaśnia przenośne znaczenie wiersza • Odnosi problematykę utworu do własnych doświadczeń • Charakteryzuje bohaterów w czytanych utworach • Omawia problematykę utworu • Przyporządkowuje cechy bohaterom • Odczytuje uniwersalne znaczenie przypowieści • Nazywa środki poetyckie • Opisuje swoje wrażenia po wysłuchaniu piosenki • Wyjaśnia przenośne znaczenia • Identyfikuje opowiadanie obyczajowe • Charakteryzuje narratora i bohaterów • Łączy doświadczenia bohaterów z własnymi • Określa cechy utworu przeznaczonego do śpiewania • Charakteryzuje podmiot liryczny i bohaterów w czytanych utworach
<p>„Są postrachem od tysięcy lat”. Liczebnik, s. 84</p>	<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Identyfikuje wypowiedź jako tekst publicystyczny – I.2.1 • Identyfikuje wypowiedź jako tekst reklamowy – I.2.1 • Wyszukuje w tekście potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa temat artykułu • Cytuje fragmenty artykułu • Przypisuje artykuł do tekstu publicystycznego • Wyjaśnia tytuł tekstu • Określa problemy bohatera • Opisuje odczucia bohatera

<p><i>Przypowieść o talentach</i>, s. 89</p> <p>Magda Czapińska, Marcin Kydryński, Tomasz Lewandowski <i>Joszko Broda</i>, s. 92</p> <p>Ashley Hodgeson <i>Bieg ku marzeniom</i>, s. 94</p>		<p>publicystycznego – I.2. 1*</p> <ul style="list-style-type: none"> Określa temat i główną myśl tekstu – I.2.3 Dostrzega relacje między częściami wypowiedzi (np. tytuł) – I.2.4 Rozpoznaje gatunki dziennikarskie: artykuł – I.2.5* Rozumie swoistość tekstów kultury przynależnych do sztuk plastycznych – I.2.8 Odnosi treści tekstów kultury do własnego doświadczenia – I.2.11 	<ul style="list-style-type: none"> Odnosi doświadczenia bohaterów do własnych doświadczeń Odnosi treści tekstów kultury do własnych doświadczeń Rozpoznaje plakat reklamowy Odczytuje przesłanie plakatu 	
<p><i>Na forum</i>, s. 97</p> <p>Jeremi Przybora <i>Nie będę dorosły</i> (fragment), s. 100</p>	<p>II. Kształcenie językowe. Komunikacja językowa i kultura języka</p>	<ul style="list-style-type: none"> Identyfikuje tekst jako komunikat; rozróżnia typy komunikatu: reklamowy – II.3.1 Identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi – II.3.2 Stosuje intonację poprawną ze względu na cel wypowiedzi – II.3.6 	<ul style="list-style-type: none"> Określa adresata artykułu Interpretuje głosowo utwór Identyfikuje adresata plakatu 	
<p><i>Nie uciekaj</i> (plakat), s. 102</p>	<p>II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego</p>	<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (przymiotnik) i określa ich funkcje w tekście – II.1.1 Rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (liczebnik) i określa ich funkcje w tekście – II.1.1 Rozpoznaje formy przypadków, liczby i rodzaju gramatycznego odpowiednio: przymiotnika oraz określa ich funkcje w wypowiedzi – II.1.4 Stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych – II.1.6 Poprawnie stopniuje przymiotniki, rozumie ich rolę w opisie świata oraz używa we właściwych kontekstach – II.1.7 	<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznaje przymiotniki Określa przypadek, liczbę, rodzaj przymiotnika Stopniuje przymiotniki Używa przymiotników w stopniach wyższym i najwyższym Rozpoznaje liczebniki Rozróżnia liczebniki główne, porządkowe, ułamkowe, zbiorowe i nieokreślone Zapisuje słownie liczebniki Określa przypadek, liczbę, rodzaj liczebników Zastępuje liczby liczebnikami nieokreślonymi Poprawnie wymawia liczebniki 	
	<p>III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki</p>	<ul style="list-style-type: none"> Dokonuje selekcji informacji – III.1.1 Rozróżnia argumenty odnoszące się do faktów i logiki oraz odwołujące się do emocji – III.1.2 Tworzy logiczną, semantycznie pełną 	<ul style="list-style-type: none"> Gromadzi informacje na temat bohatera, sytuacji Uzasadnia swoje zdanie Wyszukuje fragmenty w tekście Redaguje kilkuzdaniową wypowiedź na podany temat 	

		<p>i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny; rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi – III.1.3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dokonuje selekcji informacji – III.1.4 • Wykorzystuje znajomość zasad tworzenia argumentów przy tworzeniu tekstów argumentacyjnych – III.1.4* • Odróżnia przykład od argumentu – III.1.5* • Rozróżnia i wskazuje środki perswazji, rozumie ich funkcję – III.1.6 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje pracę w dowolnej formie na określony temat • Opisuje sytuację przedstawioną na obrazie • Redaguje pracę na temat wartości wynikających z utworu • Formułuje argumenty • Tworzy tekst z mottem w dowolnej formie literackiej • Gromadzi słownictwo do opisu postaci • Omawia sposób oddziaływania na odbiorcę • Nakłania adresata do zmiany decyzji 	
	III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: list, opis, tekst o charakterze argumentacyjnym – III.2.1 • Redaguj notatki – III.2.4 • Opowiada o przeczytanej treści – III.2.5 • Rozróżnia współczesne formy komunikatów (np. e-mail, SMS) i odpowiednio się nimi posługuje, zachowując zasady etykiety językowej – III.2.6 • Tworzy opowiadanie związane z treścią utworu, np. dalsze losy bohatera – III.2.7 	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy dalszy ciąg historii bohaterów • Redaguje artykuł • Opowiada treść utworu • Redaguje notatkę • Notuje w tabeli informacje z tekstu • Zapisuje spostrzeżenia w formie notatki słownej i graficznej • Redaguje dalszy ciąg historii bohatera • Opisuje postać przymiotnikami złożonymi • Tworzy notatkę na temat postawy osoby mówiącej w wierszu z wykorzystaniem podanego słownictwa • Uzasadnia swoje zdanie • Tworzy dalszy ciąg wypowiedzi bohatera • Redaguje komentarz o charakterze argumentacyjnym • Redaguje list do osoby dorosłej o charakterze argumentacyjnym 	
	IV. Samokształcenie	<ul style="list-style-type: none"> • Doskonali różne formy zapisywania pozyskanych informacji – IV.2 	<ul style="list-style-type: none"> • Uzupełnia tabelę na podstawie fragmentów tekstu 	
SPRAWDZANE UMIEJĘTNOŚCI	<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje czytany utwór jako opowiadanie oraz wskazuje jego cechy gatunkowe – I.1.3 • Rozpoznaje odmiany opowiadania, np. obyczajowe – I.1.3 • Rozpoznaje czytany utwór jako przypowieść – I.1.3 • Zna i rozpoznaje w tekście literackim epitet, porównanie, przenośnię, powtórzenia oraz określa ich funkcje – I.1.4 • Rozpoznaje elementy rytmizujące wypowiedź, w tym wers, rym, strofę, refren, liczbę, sylabę w wersie – I.1.6 			

- Charakteryzuje bohaterów w czytanych utworach – I.1.9
 - Charakteryzuje podmiot liryczny w czytanych utworach – I.1.9
 - Charakteryzuje narratora w czytanych utworach – I.1.9
 - Określa problematykę utworu – I.1.12
 - Nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst – I.1.14
 - Objasnia znaczenia dosłowne i przenośne w tekstach – I.1.15
 - Określa doświadczenia bohaterów literackich i porównuje je z innymi – I.1.16
 - Wykorzystuje w interpretacji tekstów doświadczenia własne – I.1.18
 - Wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohatera – I.1.20
- I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury
- Identyfikuje wypowiedź jako tekst publicystyczny – I.2.1
 - Identyfikuje wypowiedź jako tekst reklamowy – I.2.1
 - Wyszukuje w tekście potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu publicystycznego – I.2. 1*
 - Określa temat i główną myśl tekstu – I.2.3
 - Dostrzega relacje między częściami wypowiedzi (np. tytuł) – I.2.4
 - Rozpoznaje gatunki dziennikarskie: artykuł – I.2.5*
 - Rozumie swoistość tekstów kultury przynależnych do sztuk plastycznych – I.2.8
 - Odnosi treści tekstów kultury do własnego doświadczenia – I.2.11
- II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego
- Rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (przymiotnik) i określa ich funkcje w tekście – II.1.1
 - Rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (liczebnik) i określa ich funkcje w tekście – II.1.1
 - Rozpoznaje formy przypadków, liczby i rodzaju gramatycznego odpowiednio: przymiotnika oraz określa ich funkcje w wypowiedzi – II.1.4
 - Stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych – II.1.6
 - Poprawnie stopniuje przymiotniki, rozumie ich rolę w opisie świata oraz używa we właściwych kontekstach – II.1.7
- II. Kształcenie językowe. Komunikacja językowa i kultura języka
- Identyfikuje tekst jako komunikat; rozróżnia typy komunikatu: reklamowy – II.3.1
 - Identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi – II.3.2
 - Stosuje intonację poprawną ze względu na cel wypowiedzi – II.3.6
- III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki
- Dokonuje selekcji informacji – III.1.1
 - Rozróżnia argumenty odnoszące się do faktów i logiki oraz odwołujące się do emocji – III.1.2

	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny; rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi – III.1.3 • Dokonuje selekcji informacji – III.1.4 • Wykorzystuje znajomość zasad tworzenia argumentów przy tworzeniu tekstów argumentacyjnych – III.1.4* • Odróżnia przykład od argumentu – III.1.5* • Rozróżnia i wskazuje środki perswazji, rozumie ich funkcję – III.1.6 <p>III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: list, opis, tekst o charakterze argumentacyjnym – III.2.1 • Redaguje notatki – III.2.4 • Opowiada o przeczytanim tekście – III.2.5 • Rozróżnia współczesne formy komunikatów (np. e-mail, SMS) i odpowiednio się nimi posługuje, zachowując zasady etykiety językowej – III.2.6 • Tworzy opowiadanie związane z treścią utworu, np. dalsze losy bohatera III.2.7 <p>IV. Samokształcenie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doskonali różne formy zapisywania pozyskanych informacji – IV.2 			
Wyrazić najważniejsze				
<p>Małgorzata Hillar, <i>Zakochana</i>, s. 103</p> <p>Nikos Chadzinikolau <i>Mit o Tezeuszu i Ariadnie</i>, s. 105</p> <p><i>Jak przedstawić bohatera?</i> <i>Charakterystyka</i>, s. 113</p>	<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Określa elementy świata przedstawionego – I.1.1 • Rozpoznaje czytany utwór jako mit oraz wskazuje jego cechy gatunkowe – I.1.3 • Charakteryzuje bohaterów w czytanych utworach – I.1.9 • Określa tematykę i problematykę tekstu – I.1.12 	<ul style="list-style-type: none"> • Identyfikuje bohatera • Nazywa cechy, nastroj postaci • Zna mit o Tezeuszu i Ariadnie • Charakteryzuje bohatera • Odczytuje problematykę mitu • Określa czas zdarzeń • Identyfikuje bohaterów zdarzeń 	
<p>Wanda Markowska <i>Orfeusz i Eurydyka</i>, s. 117</p> <p>Maciej Wojtyszko <i>Ojciec i syn</i>, s. 120</p>	<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dokonuje odczytania tekstów poprzez przekład intersemiotyczny (np. rysunek) – I.1.12 	<ul style="list-style-type: none"> • Porównuje wiersz z ilustracją do wiersza 	

	II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje w wypowiedziach części mowy – II.1.1 • Rozpoznaje formy przypadków, liczby, czasu, trybu i rodzaju gramatycznego odpowiednio: rzeczownika, przymiotnika, liczebnika, czasownika i zaimka – II.1.4 • Przekształca konstrukcję strony biernej i czynnej i odwrotnie, odpowiednio do celu i intencji wypowiedzi – II.1.5 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje czasownik przechodni • Przekształca konstrukcję czynną na bierną • Nazywa części mowy • Określa formy gramatyczne • Wyjaśnia sformułowanie <i>slang młodzieżowy</i> 	
	II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje w wypowiedziach związki frazeologiczne, dostrzega ich bogactwo, rozumie ich znaczenie oraz poprawnie stosuje w wypowiedziach – II.2.5 • Wyróżnia środowiskowe odmiany języka – II.2.5* 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa sytuacje użycia związku frazeologicznego • Wyjaśnia znaczenie związku frazeologicznego • Stosuje w dialogu związek frazeologiczny 	
	II. Kształcenie językowe. Komunikacja językowa i kultura języka	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie, na czym polega etykieta językowa, i stosuje jej zasady – II.3.7 	<ul style="list-style-type: none"> • Przekształca wypowiedź zgodnie z zasadami kultury języka 	
	III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny; rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi – III.1.3 • Dokonuje selekcji informacji – III.1.4 • Rozróżnia i wskazuje środki perswazji i rozumie ich funkcje – III.1.6 	<ul style="list-style-type: none"> • Stosuje środki perswazji w reklamie • Redaguje reklamę • Porządkuje informacje o bohaterze • Wyszukuje w tekście informacje i porządkuje je • Redaguje kartkę z dziennika 	
	III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: list, dialog, opis, opis 	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje ilustrację z wykorzystaniem związków wyrazowych • Redaguje wypowiedź w roli bohatera wiersza • Odpowiada na pytania do tekstu 	

	i pisanie	przeżyć wewnętrznych, charakterystykę tekst o charakterze argumentacyjnym – III.2.1 <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy plan twórczy tekstu – III.2.3 • Tworzy plan odtwórczy tekstu – III.2.3 • Opowiada o przeczytany tekście – III.2.5 	<ul style="list-style-type: none"> • Omawia motywację bohatera • Formuluje pochwałę działań bohatera • Redaguje charakterystykę postaci na podstawie planu • Tworzy plan charakterystyki • Opisuje uczucia, myśli i zachowanie bohatera • Redaguje plan ramowy zdarzeń • Uzasadnia własne zdanie • Redaguje charakterystykę postaci rzeczywistej • Tworzy plan ramowy tekstu 	
	IV. Samokształcenie	<ul style="list-style-type: none"> • Korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości, selekcjonuje informacje – IV.3 • Korzysta ze słowników ogólnych języka polskiego, także specjalnych – IV.5 	<ul style="list-style-type: none"> • Podaje przykłady różnych tekstów kultury z motywem miłości • Wyjaśnia hasło słownikowe synonimami 	
SPRAWDZANE UMIEJĘTNOŚCI	<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich</p> <ul style="list-style-type: none"> • Określa elementy świata przedstawionego – I.1.1 • Rozpoznaje czytany utwór jako mit oraz wskazuje jego cechy gatunkowe – I.1.3 • Charakteryzuje bohaterów w czytanych utworach – I.1.9 • Określa tematykę i problematykę tekstu – I.1.12 <p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dokonuje odczytania tekstów poprzez przekład intersemiotyczny (np. rysunek) – I.1.12 <p>II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje w wypowiedziach związki frazeologiczne, dostrzega ich bogactwo, rozumie ich znaczenie oraz poprawnie stosuje w wypowiedziach – II.2.5 • Wyróżnia środowiskowe odmiany języka – II.2.5* <p>II. Kształcenie językowe. Komunikacja językowa i kultura języka</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozumie, na czym polega etykieta językowa, i stosuje jej zasady – II.3.7 <p>II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje w wypowiedziach części mowy – II.1.1 • Rozpoznaje formy przypadków, liczby, czasu, trybu i rodzaju gramatycznego odpowiednio: rzeczownika, przymiotnika, liczebnika, czasownika i zaimka – II.1.4 			

	<ul style="list-style-type: none"> • Przekształca konstrukcję strony biernej i czynnej i odwrotnie, odpowiednio do celu i intencji wypowiedzi – II.1.5 <p>III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny; rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi – III.1.3 • Dokonuje selekcji informacji – III.1.4 • Rozróżnia i wskazuje środki perswazji i rozumie ich funkcje – III.1.6 <p>III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: list, dialog, opis, opis przeżyć wewnętrznych, charakterystykę, tekst o charakterze argumentacyjnym – III.2.1 • Tworzy plan twórczy tekstu – III.2.3 • Tworzy plan odtwórczy tekstu – III.2.3 • Opowiada o przeczytany tekście – III.2.5 <p>IV. Samokształcenie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości, selekcjonuje informacje – IV.3 • Korzysta ze słowników ogólnych języka polskiego, także specjalnych – IV.5 		
NASZE KORZENIE			
Język to potęga			
<p><i>Język się zmienia</i> (plansza), s. 126</p> <p>Maciej Wojtyzsko <i>Rozmowa</i>, s. 126</p> <p><i>Przypowieść o siewcy</i>, s. 130</p> <p>Julian Tuwim, <i>Słowo</i> <i>i ciało, część 2</i>, s. 131</p> <p>Krystyna Drzewiecka <i>Iż Polacy nie gęsi, iż</i> <i>swój język mają</i>, s. 132 Jan Kochanowski –</p>	<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wyodrębnia obrazy poetyckie w poezji – I.1.1 • Rozpoznaje czytany utwór jako przypowieść oraz wskazuje jego cechy gatunkowe – I.1.3 • Zna i rozpoznaje w tekście literackim epitet, porównanie, przenośnię, uosobienie, ożywienie, apostrofę, anaforę, pytanie retoryczne, powtórzenie oraz określa ich funkcje – I.1.4 • Rozpoznaje elementy rytmizujące wypowiedź, w tym wers, rym, strofę, refren, liczbę sylab w wersie – I.1.6 • Charakteryzuje podmiot liryczny w czytanych utworach – I.1.9 <ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje przenośne znaczenie przypowieści • Charakteryzuje osobę mówiącą w wierszu • Nazywa obrazy poetyckie • Wyjaśnia przenośne znaczenie związków wyrazowych • Nadaje tytuł utworowi • Charakteryzuje bohatera • Nazywa obrazy poetyckie • Omawia zabiegi stylistyczne (środki poetyckie, rymy) 	

<p><i>mistrz słowa polskiego</i> (biogram), s. 137</p> <p>Jan Kochanowski <i>Na gospodarza, Na zdrowie, Na młodość, Na starość</i>, s. 138–139</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje bohaterów w czytanych utworach – I.1.9 • Objaśnia znaczenie przenośne w tekstach – I.1.15 • Objaśnia znaczenia dosłowne i przenośne w tekstach – I.1.15 • Przedstawia własne rozumienie utworów i je uzasadnia – I.1.17 		
<p>„Pracujemy ze słownikami”. Słownik frazeologiczny języka polskiego, s.140</p> <p>„Lepiej późno niż wcale dowiedzieć się...”. Przysłówek – powtórzenie, s. 142</p>	<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Określa temat tekstu – I.2.3 • Odnosi treści tekstów kultury do własnego doświadczenia – I. 2.11 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnia związek treści wiersza z rzeczywistością • Rozmawia na temat związku treści utworu z rzeczywistością • Określa temat tekstu • Określa temat wiersza 	
	<p>II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zna sposoby wzbogacania słownictwa – II.2.3* • Rozpoznaje w wypowiedziach związki frazeologiczne, dostrzega ich bogactwo, rozumie ich znaczenie oraz poprawnie stosuje w wypowiedziach – II.2.5 • Wyróżnia środowiskowe odmiany języka – II.2.5* • Dostosowuje sposób wyrażania się do zamierzonego celu – II.2.7 	<ul style="list-style-type: none"> • Omawia przyczyny zmian w języku • Określa zasady skutecznej komunikacji międzypokoleniowej • Uwzględnia w rozmowie zasady skutecznej komunikacji międzypokoleniowej • Wyjaśnia różnicę między językiem ogólnopolskim a środowiskowym • Rozpoznaje związki frazeologiczne (frazologizmy) • Wyjaśnia związki frazeologiczne • Stosuje związki frazeologiczne 	
	<p>II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (przymiotnik) i określa ich funkcje w tekście – II.1.1 • Poprawnie stopniuje przysłówki, rozumie ich rolę w opisie świata oraz używa we właściwych kontekstach – II.1.7 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje przymiotniki • Stopniuje przymiotniki 	
	<p>III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny; rozumie rolę akapitów 	<ul style="list-style-type: none"> • Formułuje wypowiedź związaną z treścią wiersza w dowolnej formie literackiej • Wymienia przykłady z tekstu 	

		<p>w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi – III.1.3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dokonuje selekcji informacji – III.1.4 		
	<p>III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: tekst o charakterze argumentacyjnym – III.2.1 • Wykonuje przekształcenia na tekście cudzym – III.2.2 • Formułuje pytania do tekstu – III.2.3* • Redaguje notatki – III.2.4 	<ul style="list-style-type: none"> • Argumentuje tezę • Stawia pytania w roli podmiotu lirycznego i udziela na nie odpowiedzi • Uzasadnia swoje zdanie • Zapisuje utwór XVI-wieczny współczesną polszczyzną • Redaguje notatkę biograficzną 	
	<p>IV. Samokształcenie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Doskonali ciche czytanie – IV.1 • Doskonali różne formy zapisywania pozyskanych informacji – IV.2 • Korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach – IV.3 • Selekcjonuje informacje – IV.3 • Korzysta ze słowników ogólnych języka polskiego, także specjalnych – IV.5 	<ul style="list-style-type: none"> • Formułuje definicję pojęcia • Cytuje • Czyta tekst • Sprawdza potrzebne informacje w odpowiednim słowniku lub innym źródle • Korzysta ze słownika frazeologicznego języka polskiego • Odpowiada na pytania do tekstu 	
<p>SPRAWDZANE UMIEJĘTNOŚCI</p>	<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wyodrębnia obrazy poetyckie w poezji – I.1.1 • Rozpoznaje czytany utwór jako przypowieść oraz wskazuje jego cechy gatunkowe – I.1.3 • Zna i rozpoznaje w tekście literackim epitet, porównanie, przenośnię, uosobienie, ożywienie, apostrofę, anaforę, pytanie retoryczne, powtórzenie oraz określa ich funkcję – I.1.4 • Rozpoznaje elementy rytmizujące wypowiedź, w tym wers, rym, strofę, refren, liczbę sylab w wersie – I.1.6 • Charakteryzuje podmiot liryczny w czytanych utworach – I.1.9 • Charakteryzuje bohaterów w czytanych utworach – I.1.9 • Objasnia znaczenie przenośne w tekstach – I.1.15 • Objasnia znaczenia dosłowne i przenośne w tekstach – I.1.15 • Przedstawia własne rozumienie utworów i je uzasadnia – I.1.17 <p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Określa temat tekstu – I.2.3 • Odnosi treści tekstów kultury do własnego doświadczenia – I. 2.11 			

	<p>II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zna sposoby wzbogacania słownictwa – II.2.3* • Rozpoznaje w wypowiedziach związki frazeologiczne, dostrzega ich bogactwo, rozumie ich znaczenie oraz poprawnie stosuje w wypowiedziach – II.2.5 • Wyróżnia środowiskowe odmiany języka – II.2.5* • Dostosowuje sposób wyrażania się do zamierzonego celu – II.2.7 <p>II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (przymiotnik) i określa ich funkcje w tekście – II.1.1 • Poprawnie stopniuje przysłówki, rozumie ich rolę w opisie świata oraz używa we właściwych kontekstach – II.1.7 <p>III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny; rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi – III.1.3 • Dokonuje selekcji informacji – III.1.4 <p>III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: tekst o charakterze argumentacyjnym – III.2.1 • Wykonuje przekształcenia na tekście cudzym – III.2.2 • Formułuje pytania do tekstu – III.2.3* • Redaguje notatki – III.2.4 <p>IV. Samokształcenie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doskonali ciche czytanie – IV.1 • Doskonali różne formy zapisywania pozyskanych informacji – IV.2 • Korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach – IV.3 • Selekcjonuje informacje – IV.3 • Uczestniczy w projektach edukacyjnych – IV.4* • Korzysta ze słowników ogólnych języka polskiego, także specjalnych – IV.5 		
Magia pamięci			
<p>Wanda Chotomska <i>Legenda o Lechu, Czechu i Rusie</i>, s. 143</p> <p>Agnieszka Suchowierska</p>	<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omawia elementy świata przedstawionego – I.1.1 • Wyodrębnia obrazy poetyckie w poezji – I.1.1 • Rozpoznaje fikcję literacką: rozróżnia i wyjaśnia elementy realistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje elementy świata przedstawionego • Określa nastrój opowieści • Rozpoznaje cechy gatunkowe legendy • Objaśnia znaczenia symboliczne elementów świata przedstawionego • Określa cechy gatunkowe legendy 	

<p><i>Wanda i Wanda</i>, s. 148 „Wojowniczk średniowiecza”. Zaimek. Krótsze i dłuższe formy, s. 154</p> <p>Leon Heyke <i>Święty Wojciech</i>, s. 157</p> <p>„Droga do korony”. Przyimek, s. 159</p> <p>Gall Anonim <i>Kronika polska</i> (fragment), s. 161</p> <p>Grażyna Bąkiewicz <i>Mówicie mi Bezprym</i>, s. 163</p> <p>„Rycheza i jej dyplomacja”. Spójnik, s. 174</p>		<p>i fantastyczne w utworach, ze szczególnym uwzględnieniem jej w prozie realistycznej – I.1.2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje czytany utwór jako legendę oraz wskazuje jego cechy gatunkowe – I.1.3 • Rozpoznaje czytany utwór jako powieść oraz wskazuje jego cechy gatunkowe; rozpoznaje odmiany powieści – I.1.3 • Charakteryzuje podmiot liryczny i bohaterów w czytanych utworach – I.1.9 • Charakteryzuje narratora w czytanych utworach – I.1.9 • Określa problematykę utworu – I.1.12 • Wskazuje i omawia wątek główny oraz wątki poboczne – I.1.13 • Objaśnia znaczenia dosłowne i przenośne w tekstach – I.1.15 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa elementy świata przedstawionego • Podaje przykłady legend • Określa znaczenie legend dla kultury • Odróżnia fikcję prawdopodobną od fantastycznej • Przedstawia zdarzenia • Przedstawia postaci historyczne • Określa czas akcji • Określa stosunek autora tekstu do bohatera • Identyfikuje narratora • Określa cele pisania kroniki • Określa cel pisania powieści historycznej • Gromadzi zdarzenia wokół wątku głównego i wątków pobocznych • Rozpoznaje powieść historyczną • Omawia elementy świata przedstawionego z wykorzystaniem informacji ze słownika terminów literackich • Charakteryzuje bohatera literackiego • Identyfikuje podmiot liryczny • Określa genezę powstania utworu • Wyodrębnia obrazy poetyckie w wierszu 	
<p>„Pracujemy ze słownikami”. Słownik terminów literackich, s. 176</p> <p>Donata Dominik- Stawicka <i>Góra królowej Bony</i>, s. 182</p> <p>Juliusz Słowacki <i>W pamiętniku Zofii Bobrówny</i>, s. 184</p>	<p>II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (zaimek) i określa ich funkcje w tekście – II.1.1 • Rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (przyimek) i określa ich funkcje w tekście – II.1.1 • Rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (spójnik) i określa ich funkcje w tekście – II.1.1 • Rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (wykrzyknik, partykuła) i określa ich funkcje w tekście – II.1.1 • Odróżnia części mowy odmienne i nieodmienne – II.1.2 • Rozpoznaje formy przypadków, liczby 	<ul style="list-style-type: none"> • Stosuje zaimki w celu uniknięcia powtórzeń • Stosuje dłuższe i krótsze formy zaimka • Rozpoznaje zaimki odmienne i nieodmienne • Rozpoznaje przyimek w tekście • Rozpoznaje wyrażenia przyimkowe • Rozpoznaje przyimki proste i złożone • Określa przypadek rzeczownika w wyrażeniu przyimkowym • Rozpoznaje spójnik w tekście • Wyjaśnia funkcję spójnika w tekście • Łączy zdania składowe spójnikami • Rozpoznaje wykrzyknik i partykułę w tekście • Wyjaśnia funkcję wykrzyknika i partykuły w tekście • Klasyfikuje wykrzyknik i partykułę jako część mowy nieodmienną 	

<p>„Ach, co za zmiany na Wawelu”. Wykrzyknik i partykuła – powtórzenie, s. 185</p>		<p>i rodzaju gramatycznego odpowiednio: zaimka oraz określa ich funkcje w wypowiedzi – II.1.4</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych – II.1.6 • Rozpoznaje w tekście typy wypowiedzeń: zdania złożone – II.1.12 		
	<p>II. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: przecinka – II.4.2 	<ul style="list-style-type: none"> • Stosuje przecinek przed spójnikiem zgodnie z zasadami • Stawia przecinek lub wykrzyknik po wykrzykniku 	
	<p>III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny; rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi – III.1.3 • Wykorzystuje znajomość zasad tworzenia argumentów przy tworzeniu tekstów argumentacyjnych – III.1.4* 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje opowiadanie o legendarnych początkach miejscowości • Formułuje argumenty 	
	<p>III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: dialog, tekst o charakterze argumentacyjnym – III.2.1 • Redaguje notatki – III.2.4 • Opowiada o przeczytany tekście – III.2.5 • Tworzy opowiadanie związane z treścią utworu, np. dalsze losy bohatera – III.2.7 	<ul style="list-style-type: none"> • Opowiada treść legendy • Redaguje dalszy ciąg legendy • Redaguje dialog z użyciem krótszych i dłuższych form zaimka • Uzupełnia dialog przyimkami złożonymi • Redaguje notatkę biograficzną • Formułuje wnioski na temat wiersza • Redaguje wypowiedź uzasadniającą tematykę utworu • Stosuje wykrzyknik i partykuły w dialogu 	
	<p>IV. Samokształcenie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Doskonali ciche czytanie – IV.1 • Zna i stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych (np. w bibliotekach szkolnych oraz on-line) – IV.4 	<ul style="list-style-type: none"> • Czyta tekst legendy • Wyszukuje w bibliotece szkolnej słowniki terminów literackich • Korzysta ze słownika terminów literackich • Omawia budowę definicji słownikowej 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Korzysta ze słownika terminów literackich – IV.5 • Zwraca uwagę na typy definicji słownikowych, określa ich swoistość – IV.6 		
SPRAWDZANE WYMAGANIE	<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omawia elementy świata przedstawionego – I.1.1 • Wyodrębnia obrazy poetyckie w poezji – I.1.1 • Rozpoznaje fikcję literacką: rozróżnia i wyjaśnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworach, ze szczególnym uwzględnieniem jej w prozie realistycznej – I.1.2 • Rozpoznaje czytany utwór jako legendę oraz wskazuje jego cechy gatunkowe – I.1.3 • Rozpoznaje czytany utwór jako powieść oraz wskazuje jego cechy gatunkowe; rozpoznaje odmiany powieści – I.1.3 • Charakteryzuje podmiot liryczny i bohaterów w czytanych utworach – I.1.9 • Charakteryzuje narratora w czytanych utworach – I.1.9 • Określa problematykę utworu – I.1.12 • Wskazuje i omawia wątek główny oraz wątki poboczne – I.1.13 • Objasnia znaczenia dosłowne i przenośne w tekstach – I.1.15 <p>II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (zaimek) i określa ich funkcje w tekście – II.1.1 • Rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (przymek) i określa ich funkcje w tekście – II.1.1 • Rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (spójnik) i określa ich funkcje w tekście – II.1.1 • Rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (wykrzyknik, partykuła) i określa ich funkcje w tekście – II.1.1 • Odróżnia części mowy odmienne i nieodmienne – II.1.2 • Rozpoznaje formy przypadków, liczby i rodzaju gramatycznego odpowiednio: zaimka oraz określa ich funkcję w wypowiedzi – II.1.4 • Stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych – II.1.6 • Rozpoznaje w tekście typy wypowiedzeń: zdania złożone – II.1.12 <p>II. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: przecinka – II.4.2 <p>III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny; rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi – III.1.3 • Wykorzystuje znajomość zasad tworzenia argumentów przy tworzeniu tekstów argumentacyjnych – III.1.4* 		

	<p>III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: dialog, tekst o charakterze argumentacyjnym – III.2.1 • Redaguje notatki – III.2.4 • Opowiada o przeczytanej treści – III.2.5 • Tworzy opowiadanie związane z treścią utworu, np. dalsze losy bohatera – III.2.7 <p>IV. Samokształcenie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doskonali ciche czytanie – IV.1 • Zna i stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych (np. w bibliotekach szkolnych oraz on-line) – IV.4 • Korzysta ze słownika terminów literackich – IV.5 • Zwraca uwagę na typy definicji słownikowych, określa ich swoistość – IV.6 	
Czerpiemy z tradycji		
<p><i>Czym jest tradycja?</i> (zdjęcia), s. 188</p> <p>Katarzyna Pranić, <i>Ela-Sanela</i> (fragment), s. 190</p> <p>„Upamiętnić przodków”. Pracujemy nad spójnością tekstu, s. 193</p> <p>Adam Mickiewicz – poeta zapatrzony w tradycję (biogram), s. 196</p>	<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Określa elementy świata przedstawionego – I.1.1 • Zna pojęcie komizmu, rozpoznaje jego rodzaje w tekstach oraz określa ich funkcje – I.1.5* • Charakteryzuje narratora i bohaterów w czytanych utworach – I.1.9 • Określa tematykę utworu – I.1.12
<p>Adam Mickiewicz <i>Polowanie Pana Tadeusza</i>, s. 197</p> <p>Polowanie z obiektywem... Opis przeżyć (zdjęcia), s. 202</p>	<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Określa temat tekstu – I.2.3
	<p>II. Kształcenie językowe.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Identyfikuje tekst jako komunikat; rozróżnia typy komunikatu:
		<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje bohatera • Wymienia bohaterów • Omawia tematykę utworu, odpowiadając na pytania • Określa funkcję elementów graficznych w komiksie • Wyodrębnia zdarzenia • Określa miejsce akcji • Nazywa cechy postaci • Nazywa przeżycia bohatera • Charakteryzuje narratora
		<ul style="list-style-type: none"> • Określa temat tekstu
		<ul style="list-style-type: none"> • Identyfikuje autora wypowiedzi • Określa zastosowanie instrukcji

<p>Adam Mickiewicz <i>Koncert Wojskiego</i> (fragment <i>Pana Tadeusza</i>), s. 205</p> <p>„Niezwyczajne losy zwykłych słów”. Pisownia <i>nie</i> z różnymi częściami mowy, s. 208</p>	<p>Komunikacja językowa i kultura języka</p>	<p>informacyjny, literacki, reklamowy, ikoniczny – II.3.1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi – II.3.2 • Określa sytuację komunikacyjną i rozumie jej wpływ na kształt wypowiedzi – II.3.3 	<ul style="list-style-type: none"> • Omawia budowę i język instrukcji • Wyróżnia przepis kulinarny jako rodzaj instrukcji • Omawia niestosowność sytuacji komunikacyjnej • Rozpoznaje tekst informacyjny 	
<p><i>Sprawozdanie z kuligu w Pomieczynie</i>, s. 210</p> <p>Świąteczne tradycje w przepisach kulinarnych, s. 212</p> <p>„Z różnych okazji”. Piszemy życzenia, s. 215</p>	<p>II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny – II.2.2 • Używa stylu stosownego do sytuacji komunikacyjnej – II.2.3 • Rozróżnia synonimy, rozumie ich funkcję w tekście i stosuje we własnych wypowiedziach – II.2.8 • Zna i stosuje zasady spójności formalnej i semantycznej tekstu – II.2.9 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyodrębnia przysłówki i spójniki spajające tekst • Określa funkcje zaimków i wyrażen synonimicznych w spójności tekstu • Wyodrębnia partykuły wpływające na spójność tekstu • Porządkuje wypowiedź, uwzględniając kryteria spójności • Dostosowuje styl do sytuacji składania życzeń • Formułuje życzenia o charakterze oficjalnym i nieoficjalnym • Podaje wyrazy bliskoznaczne do fragmentu tekstu 	
<p>Hanna Szymanowska <i>Prima aprilis</i>, s. 217</p> <p>Małgorzata Musierowicz <i>W obronie córek</i>, s. 220</p>	<p>II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (czasownik, rzeczownik, przymiotnik, przysłówki, liczebnik) i określa ich funkcję w tekście – II.1.1 • Rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (zaimek, wykrzyknik, partykuła) i określa ich funkcję w tekście – II.1.1 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa części mowy z partykułą <i>nie</i> • Rozpoznaje zaimek • Stosuje wykrzyknik i partykułę w dialogu 	
	<p>II. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Píše poprawnie pod względem ortograficznym oraz stosuje reguły pisowni – II.4.1 • Zna zasady pisowni partykuły <i>nie</i> z różnymi częściami mowy – II.4.4* 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna zasady pisowni rozłącznej i łącznej partykuły <i>nie</i> z różnymi częściami mowy • Stosuje zasady pisowni partykuły <i>nie</i> z różnymi częściami mowy • Wypisuje wyrazy z partykułą <i>nie</i> z tekstu 	
	<p>III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny; rozumie rolę akapitów 	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy wypowiedź na temat z wykorzystaniem podanego słownictwa • Tworzy wypowiedź na temat • Tworzy argumenty potwierdzające • Tworzy spójne teksty z podanych wypowiedzeń, dodając 	

		<p>w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi – III.1.3</p> <ul style="list-style-type: none"> Wykorzystuje znajomość zasad tworzenia argumentów – III.1.4 	<p>spójniki, zaimki, usuwając lub zastępując wyrazami bliskoznacznymi powtarzające się słowa</p> <ul style="list-style-type: none"> Redaguje tekst reklamowy Streszcza fragment utworu Redaguje przepis kulinarny 	
	III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	<ul style="list-style-type: none"> Tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, opis, opis przeżyć wewnętrznych, sprawozdanie – III.2.1 Tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: życzenia – III.2.1 Tworzy plan odtwórczy tekstu – III.2.3 Redaguje notatki – III.2.4 Formułuje pytania do tekstu – III.2.3* 	<ul style="list-style-type: none"> Redaguje opowiadanie na podany temat Opisuje przeżycia postaci w roli z wykorzystaniem podanego słownictwa Tworzy opis przeżyć wewnętrznych Redaguje sprawozdanie z wydarzenia z wykorzystaniem podanego słownictwa Redaguje plan zdarzeń Redaguje opowiadanie z elementami opisu Redaguje życzenia (w tym oficjalne) Redaguje notatkę Formułuje pytania do tekstu Opisuje przeżycia postaci Redaguje sprawozdanie z wydarzenia 	
	IV. Samokształcenie	<ul style="list-style-type: none"> Doskonali ciche czytanie – IV.1 Doskonali różne formy zapisywania pozyskanych informacji – IV.2 Gromadzi wiadomości, selekcjonuje informacje – IV.3 Korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości, selekcjonuje informacje – IV.3 Uczestniczy w projektach edukacyjnych – IV.4* Korzysta ze słownika języka polskiego – IV.5 	<ul style="list-style-type: none"> Zapisuje informacje na schemacie Tworzy plakat na podany temat Udziela odpowiedzi na pytania do tekstu, powołując się na fragmenty utworu Realizuje projekt edukacyjny Gromadzi informacje o odczuciach i wrażeniach uczestników zdarzeń Tworzy notatkę Wyszukuje informacje na podany temat Na podstawie definicji słownikowej wyjaśnia znaczenie wyrazów w kontekście 	
SPRAWDZANE UMIEJĘTNOŚCI	<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich</p> <ul style="list-style-type: none"> Określa elementy świata przedstawionego – I.1.1 Zna pojęcie komizmu, rozpoznaje jego rodzaje w tekstach oraz określa ich funkcje – I.1.5* Charakteryzuje narratora i bohaterów w czytanych utworach – I.1.9 Określa tematykę utworu – I.1.12 			

	<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Określa temat tekstu – I.2.3 <p>II. Kształcenie językowe. Komunikacja językowa i kultura języka</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identyfikuje tekst jako komunikat; rozróżnia typy komunikatu: informacyjny, literacki, reklamowy, ikoniczny – II.3.1 • Identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi – II.3.2 • Określa sytuację komunikacyjną i rozumie jej wpływ na kształt wypowiedzi – II.3.3 <p>II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka</p> <ul style="list-style-type: none"> • Posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny – II.2.2 • Używa stylu stosownego do sytuacji komunikacyjnej – II.2.3 • Rozróżnia synonimy, rozumie ich funkcję w tekście i stosuje we własnych wypowiedziach – II.2.8 • Zna i stosuje zasady spójności formalnej i semantycznej tekstu – II.2.9 <p>II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (czasownik, rzeczownik, przymiotnik, przysłówek, liczebnik) i określa ich funkcję w tekście – II.1.1 • Rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (zaimek, wykrzyknik, partykuła) i określa ich funkcję w tekście – II.1.1 <p>II. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pisze poprawnie pod względem ortograficznym oraz stosuje reguły pisowni – II.4.1 • Zna zasady pisowni partykuły <i>nie</i> z różnymi częściami mowy – II.4.4* <p>III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny; rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi – III.1.3 • Wykorzystuje znajomość zasad tworzenia argumentów – III.1.4 <p>III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opis, list – III.2.1 • Tworzy plan odtwórczy tekstu – III.2.3 <p>IV. Samokształcenie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doskonali ciche czytanie – IV.1 • Doskonali różne formy zapisywania pozyskanych informacji – IV.2 • Gromadzi wiadomości, selekcjonuje informacje – IV.3 • Korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości, selekcjonuje informacje – IV.3 	
--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczy w projektach edukacyjnych – IV.4* • Korzysta ze słownika języka polskiego – IV.5 	
ZANURZENI W HISTORII			
Rycerze i spadkobiercy			
<p><i>Słowo – twoja etykieta</i> (plansza), s. 225</p> <p>Jacques Le Goff, Jean-Louis Schlegel <i>Rycerze, damy i Najświętsza Panna</i>, s. 226</p> <p>Opisujemy witraż, s. 231</p> <p>„Droga do pasowania zaczyna się...”. Budowa zdania pojedynczego – powtórzenie, s. 232</p> <p>Ewa Nowacka <i>Czarny rycerz. Zawisza Czarny</i>, s. 237</p> <p>Henryk Jerzy Chmielewski <i>Tytus rycerzem</i>, s. 243</p> <p>„Rycerz i smok”. Rodzaje podmiotów w zdaniu, s. 246</p> <p>Joanna Kulmowa <i>Nie mów, że się boisz</i>, s. 249</p>	<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich</p> <p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury</p> <p>II. Kształcenie językowe. Komunikacja językowa i kultura języka</p> <p>II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Omawia elementy świata przedstawionego – I.1.1 • Zna i rozpoznaje w tekście literackim: powtórzenie, anaforę i określa ich funkcje – I.1.4 • Charakteryzuje narratora i bohaterów w czytanych utworach – I.1.9 • Charakteryzuje podmiot liryczny w czytanych utworach – I.1.9 • Objaśnia znaczenia przenośne w tekstach – I.1.15 • Określa doświadczenia bohaterów literackich i porównuje je z własnymi – I.1.16 • Rozpoznaje gatunki dziennikarskie: wywiad – I.2.5* • Charakteryzuj komiks jako tekst kultury; wskazuje charakterystyczne dla niego cechy – I.2.7 • Odnosi treści tekstów kultury do własnego doświadczenia – I.2.11 • Rozumie, na czym polega etykieta językowa, i stosuje jej zasady – II.3.7 • Określa sytuację komunikacyjną i rozumie jej wpływ na kształt wypowiedzi – II.3.3 • Rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (czasownik, rzeczownik, przymiotnik, liczebnik, zaimek) i określa ich funkcje w tekście – II.1.1 • Nazywa części zdania i rozpoznaje ich funkcje składniowe w wypowiedzie- 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje bohatera na podstawie jego wypowiedzi i innych postaci, narratora • Wyodrębnia chronologicznie zdarzenia • Charakteryzuje podmiot liryczny • Wyjaśnia znaczenia przenośne wyrazów w wierszu • Omawia funkcję powtórzenia w tekście • Omawia funkcję anafory • Omawia znaczenie utworów w kontekście XIX w. i współcześnie • Charakteryzuje osobę mówiącą • Odnosi do własnych doświadczeń i obserwacji zasady przedstawione w utworze • Rozpoznaje wywiad • Wyjaśnia związek frazeologiczny • Wskazuje charakterystyczne cechy komiksu • Podaje przykłady z własnego doświadczenia nawiązujące do tematyki wiersza • Stosuje zasady kulturalnej rozmowy • Rozpoznaje zdania pojedyncze w tekście • Rozpoznaje człon podrzędny i nadrzędny w związkach wyrazowych • Wyróżnia związek główny i związki poboczne w zdaniu pojedynczym

<p>Jan Kasprowicz <i>O śpiących rycerzach w Tatrach</i>, s. 250</p> <p>„Skąd się wzięły pieniądze”. Rodzaje orzeczeń w zdaniu, s. 254</p> <p><i>Hymn harcerski</i>, s. 257</p>		<p>niach (podmiot) – II.1.8</p> <ul style="list-style-type: none"> Nazywa części zdania i rozpoznaje ich funkcje składniowe w wypowiedzeniach (orzeczenie) – II.1.8 Rozpoznaje związki wyrazów w zdaniu, wyróżnia człon nadrzędny i podrzędny oraz typy związków – II.1.10 Rozpoznaje typy wypowiedzeń: zdanie pojedyncze, rozumie ich funkcje i stosuje w praktyce językowej – II.1.12 	<ul style="list-style-type: none"> Wypisuje związki wyrazowe w grupie podmiotu i grupie orzeczenia Tworzy wykres zdania pojedynczego Rozpoznaje szeregi Tworzy zdania zgodnie z zasadami szyku wyrazów w zdaniu Rozpoznaje zdania bezpodmiotowe Rozpoznaje podmiot Rozpoznaje rodzaje podmiotu: gramatyczny, logiczny, domyślny Nazywa części mowy w funkcji podmiotu Wykonuje wykres zdania pojedynczego Nazywa części mowy w funkcji orzeczenia Określa formy gramatyczne części mowy odmiennych Sporządza wykres zdania pojedynczego Nazywa części zdania, określa części mowy, którymi zostały wyrażone Rozpoznaje orzeczenia czasownikowe i imienne 	
	<p>II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka</p>	<ul style="list-style-type: none"> Posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny – II.2.2 Używa stylu stosownego do sytuacji komunikacyjnej – II.2.3 Dostosowuje sposób wyrażania do zamierzonego celu – II.2.7 	<ul style="list-style-type: none"> Określa sytuację komunikacyjną wymagającą zastosowania języka potocznego lub oficjalnego Posługuje się wyrażeniami przyciągającymi uwagę słuchaczy, podtrzymującymi ją i wyrażającymi emocje relacjonującego 	
	<p>II. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja</p>	<ul style="list-style-type: none"> Poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: przecinka – II.4.2 	<ul style="list-style-type: none"> Oddziela przecinkiem wyrazy w szeregu 	
	<p>III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki</p>	<ul style="list-style-type: none"> Tworzy logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny; rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi – III.1.3 	<ul style="list-style-type: none"> Tworzy informację na stronę internetową Relacjonuje zdarzenia Redaguje tekst zachęcający do zwiedzania 	
	<p>III. Tworzenie wypowiedzi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach 	<ul style="list-style-type: none"> Redaguje opis postaci przedstawionej na witrażu Redaguje opis witrażu według planu 	

	Mówienie i pisanie	gatunkowych: opis – III.2.1 <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: charakterystykę – III.2.1 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje charakterystykę według planu: przedstawia postać, opisuje jej charakter, ocenia bohatera 	
	IV. Samokształcenie	<ul style="list-style-type: none"> • Doskonali ciche czytanie – IV.1 • Doskonali różne formy zapisywania pozyskanych informacji – IV.2 • Korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości, selekcjonuje informacje – IV.3 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyszukuje informacje na podany temat • Nadaje tematy zgromadzonym informacjom • Odpowiada na pytania do tekstu • Tworzy notatkę na temat postaci • Analizuje sytuację przedstawioną w utworze na metaplanie • Wyszukuje informacje na podany temat 	
SPRAWDZANE UMIEJĘTNOŚCI	<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omawia elementy świata przedstawionego – I.1.1 • Zna i rozpoznaje w tekście literackim: powtórzenie, anaforę i określa ich funkcje – I.1.4 • Charakteryzuje narratora i bohaterów w czytanych utworach – I.1.9 • Charakteryzuje podmiot liryczny w czytanych utworach – I.1.9 • Objasnia znaczenia przenośne w tekstach – I.1.15 • Określa doświadczenia bohaterów literackich i porównuje je z własnymi – I.1.16 <p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje gatunki dziennikarskie: wywiad – I.2.5* • Charakteryzuj komiks jako tekst kultury; wskazuje charakterystyczne dla niego cechy – I.2.7 • Odnosi treści tekstów kultury do własnego doświadczenia – I.2.11 <p>II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (czasownik, rzeczownik, przymiotnik, liczebnik, zaimek) i określa ich funkcje w tekście – II.1.1 • Nazywa części zdania i rozpoznaje ich funkcje składniowe w wypowiedzeniach (podmiot) – II.1.8 • Nazywa części zdania i rozpoznaje ich funkcje składniowe w wypowiedzeniach (orzeczenie) – II.1.8 • Rozpoznaje związki wyrazów w zdaniu, wyróżnia człon nadrzędny i podrzędny oraz typy związków – II.1.10 • Rozpoznaje typy wypowiedzeń: zdanie pojedyncze, rozumie ich funkcje i stosuje w praktyce językowej – II.1.12 <p>II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny – II.2.2 • Używa stylu stosownego do sytuacji komunikacyjnej – II.2.3 • Dostosowuje sposób wyrażania do zamierzonego celu – II.2.7 			

	<p>II. Kształcenie językowe. Komunikacja językowa i kultura języka</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozumie, na czym polega etykieta językowa, i stosuje jej zasady – II.3.7 • Określa sytuację komunikacyjną i rozumie jej wpływ na kształt wypowiedzi – II.3.3 <p>II. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: przecinka – II.4.2 <p>III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny; rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi – III.1.3 <p>III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opis – III.2.1 • Tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: charakterystykę – III.2.1 <p>IV. Samokształcenie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doskonali ciche czytanie – IV.1 • Doskonali różne formy zapisywania pozyskanych informacji – IV.2 • Korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości, selekcjonuje informacje – IV.3 			
Pionierzy				
<p>Władysław Broniewski <i>Kopernik</i>, s. 259</p> <p>„Genialny naukowiec”. Przydawka i sposoby jej wyrażania, s. 261</p> <p>Marcin Koziół <i>Relacja staruszka</i>, s. 264</p>	<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Omawia elementy świata przedstawionego – I.1.1 • Charakteryzuje bohatera w czytanych utworach – I.1.9 • Charakteryzuje podmiot liryczny w czytanych utworach – I.1.9 • Objaśnia znaczenia dosłowne i przenośne w tekstach – I.1.15 • Wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach – I.1.19 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje bohatera wiersza • Wyjaśnia przenośne znaczenie fragmentów wiersza • Podaje metaforyczne znaczenia wyrazów • Określa elementy świata przedstawionego • Ocenia postać i jej osiągnięcia z wykorzystaniem podanego słownictwa • Charakteryzuje podmiot liryczny • Wyjaśnia dosłowne i metaforyczne znaczenia 	
<p>Gabriela Pauszer-Klonowska <i>W szopie przy ulicy Lhomond</i>, s. 267</p> <p>„Co? Gdzie? Kiedy?”</p>	<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Określa temat tekstu – I.2.3 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa temat wiersza • Oddziela przecinkiem jednorodne części zdania • Uzasadnia użycie przecinka lub jego brak • Stosuje zasady interpunkcji zdania pojedynczego • Układa zdania według schematów • Uzupełnia zdania powtórzonym spójnikiem 	

<p>Jak? Okolicznik i sposoby jego wyrażania, s. 272</p> <p>Marcin Brykczyński <i>Matematyk</i>, s. 275</p> <p>„Co wiadomo o guzikach?”. Dopelnienie i sposoby jego wyrażania, s. 277</p> <p>„Krótka historia reklamy”. Interpunkcja zdania pojedynczego – powtórzenie, s. 279</p>	<p>II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (rzeczownik, przymiotnik, liczebnik, zaimek, przyimek) i określa ich funkcje w tekście – II.1.1 • Rozpoznaje wyrazy wieloznaczne, rozumie ich znaczenie w tekście oraz świadomie wykorzystuje do tworzenia własnych wypowiedzi – II.2.4 • Nazywa części zdania i rozpoznaje ich funkcje składniowe w wypowiedzeniach (przydawka) – II.1.8 • Nazywa części zdania i rozpoznaje ich funkcje składniowe w wypowiedzeniach (dopelnienie) – II.1.8 • Nazywa części zdania i rozpoznaje ich funkcje składniowe w wypowiedzeniach (okolicznik) – II.1.8 • Rozpoznaje związki wyrazów w zdaniu, wyróżnia człon nadrzędny i podrzędny oraz typy związków – II.1.10 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa formy gramatyczne części mowy odmienne • Sporządza wykres zdania pojedynczego • Nazywa części zdania • Określa części mowy, którymi zostały wyrażone • Uzupełnia tekst przydawkami • Układa zdania do podanych wykresów • Nazywa części mowy w funkcji przydawki • Rozpoznaje okoliczniki • Rozróżnia okoliczniki miejsca, czasu, sposobu, stopnia, celu, przyczyny, przyzwolenia • Określa formy gramatyczne części mowy odmienne • Sporządza wykres zdania pojedynczego • Określa części mowy pełniące funkcje okoliczników • Układa zdania do podanych wykresów • Nazywa części mowy w funkcji okolicznika • Rozpoznaje wyrazy wieloznaczne • Rozpoznaje dopelnienie • Rozróżnia dopelnienie bliższe i dalsze • Określa formy gramatyczne części mowy odmienne • Sporządza wykres zdania pojedynczego • Nazywa części zdania • Określa części mowy pełniące funkcje dopelnienia • Układa zdania do podanych wykresów • Nazywa części mowy w funkcji dopelnienia 	
	<p>II. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: przecinka – II.4.2 	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: przecinka 	
	<p>III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczy w rozmowie na zadany temat, wydziela jej części, sygnały konstrukcyjne wzmacniające więź między uczestnikami dialogu, tłumaczące sens – III.1.1 • Tworzy logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź, stosując 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje wypowiedź oceniającą i wyrażającą emocje w roli postaci • Uczestniczy w dyskusji • Redaguje wnioski 	

		odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny; rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi – III.1.3		
	III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opis – III.2.1 • Tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: tekst o charakterze argumentacyjnym – III.2.1 • Redaguje notatki – III.2.4 • Opowiada o przeczytanym tekście – III.2.5 	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje reakcje bohaterów opowiadania • Opisuje obraz z użyciem okoliczników • Argumentuje w krótkiej wypowiedzi tezę • Tworzy notatkę, odpowiadając na pytania 	
	IV. Samokształcenie	<ul style="list-style-type: none"> • Doskonali różne formy zapisywania pozyskanych informacji – IV.2 • Korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości, selekcjonuje informacje – IV.3 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyszukuje fragmenty wiersza nawiązujące do obrazu • Poszukuje odpowiedzi na pytania • Poszukuje informacji na podany temat • Tworzy notatkę graficzną 	
SPRAWDZANE UMIEJĘTNOSCI	<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omawia elementy świata przedstawionego – I.1.1 • Charakteryzuje bohatera w czytanych utworach – I.1.9 • Charakteryzuje podmiot liryczny w czytanych utworach – I.1.9 • Objaśnia znaczenia dosłowne i przenośne w tekstach – I.1.15 • Wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach – I.1.19 <p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Określa temat tekstu – I.2.3 <p>II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (rzeczownik, przymiotnik, liczebnik, zaimek, przyimek) i określa ich funkcje w tekście – II.1.1 • Rozpoznaje wyrazy wieloznaczne, rozumie ich znaczenie w tekście oraz świadomie wykorzystuje do tworzenia własnych wypowiedzi – II.2.4 • Nazywa części zdania i rozpoznaje ich funkcje składniowe w wypowiedzeniach (przydawka) – II.1.8 			

• Nazywa części zdania i rozpoznaje ich funkcje składniowe w wypowiedzeniach (dopełnienie) – II.1.8• Nazywa części zdania i rozpoznaje ich funkcje składniowe w wypowiedzeniach (okolicznik) – II.1.8• Rozpoznaje związki wyrazów w zdaniu, wyróżnia człon nadrzędny i podrzędny oraz typy związków – II.1.10 II. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja • Poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: przecinka – II.4.2 III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki • Uczestniczy w rozmowie na zadany temat, wydziela jej części, sygnały konstrukcyjne wzmacniające więź między uczestnikami dialogu, tłumaczące sens – III.1.1• Tworzy logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny; rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi – III.1.3 III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie • Tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opis – III.2.1• Tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: tekst o charakterze argumentacyjnym – III.2.1• Redaguje notatki – III.2.4• Opowiada o przeczytany tekście – III.2.5 IV. Samokształcenie • Doskonali różne formy zapisywania pozyskanych informacji – IV.2• Korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości, selekcjonuje informacje – IV.3	

Walcząc o wartości			
<p><i>Rozszumiały się wierzby płaczące...</i>, sł. Roman Ślęzak, muz. Włodzimierz Agapkin, s. 282</p> <p><i>Hej, chłopcy! Bagnet na broń!</i>, sł. i muz. Krystyna Kraheńska, s. 283</p> <p>Konstanty Ildefons Gałczyński <i>Pieśń o żołnierzach z Westerplatte</i>, s. 284</p> <p>Marcin Szczygielski <i>Ucieczka</i>, s. 287</p> <p>Renata Piątkowska <i>Która to Malala?</i> (fragmenty), s. 292</p> <p>„Pracujemy ze słownikami”. Powtórzenie, s. 295</p>	<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wyodrębnia obrazy poetyckie w poezji – I.1.1 • Rozpoznaje fikcję literacką; rozróżnia i wyjaśnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworach, ze szczególnym uwzględnieniem ich w prozie realistycznej, fantastycznonaukowej lub utworach fantazy – I.1.2 • Rozpoznaje czytany utwór jako opowiadanie oraz wskazuje jego cechy gatunkowe; rozpoznaje odmiany opowiadania, np. fantastycznonaukowe – I.1.3 • Rozpoznaje czytany utwór jako legendę oraz wskazuje jego cechy gatunkowe – I.1.3 • Charakteryzuje podmiot liryczny i bohaterów w czytanych utworach – I.1.9 • Nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst – I.1.14 • Wykorzystuje w interpretacji tekstów doświadczenia własne oraz elementy wiedzy o kulturze – I.1.18 • Wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach – I.1.19 	<ul style="list-style-type: none"> • Omawia sposób przedstawienia bohaterów w wierszu • Rozpoznaje cechy legendy w wierszu • Rozmawia o wrażeniach po przeczytaniu tekstu • Charakteryzuje bohatera • Ocenia postawę bohatera • Rozpoznaje elementy fantastyczne i realistyczne fikcji literackiej • Określa cechy literatury fantastycznonaukowej • Charakteryzuje bohatera • Charakteryzuje bohatera • Charakteryzuje podmiot liryczny • Wyodrębnia obrazy poetyckie • Analizuje przyczyny zachowania postaci
<p>Paweł Beręsewicz <i>Tajemnica człowieka z blizną</i> (fragment), s. 296</p>	<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Określa temat i główną myśl tekstu – I.2.3 • Odróżnia informacje o faktach od opinii – I.2.6 	<ul style="list-style-type: none"> • Podaje przysłowie mogące być komentarzem do przedstawionej historii • Odróżnia fakty od opinii

<p>Stanisław Lem <i>Bajka o maszynie cyfrowej, co ze smokiem walczyła</i>, s. 302</p> <p>„Ach, co to był za film!”. Wyrazy poza związkami w zdaniu, s. 308</p>	<p>II. Kształcenie językowe. Komunikacja językowa i kultura języka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Identyfikuje tekst jako komunikat; rozróżnia typy komunikatu: informacyjny, literacki, reklamowy, ikoniczny – II.3.1 • Stosuje intonację poprawną ze względu na cel wypowiedzi – II.3.6 	<ul style="list-style-type: none"> • Czyta wybrany fragment wiersza, oddając uczucia i emocje osoby mówiącej • Rozpoznaje tekst informacyjny 	
<p>Dorota Terakowska <i>Córka Czarownicy</i> (fragment), s. 310</p> <p>Tadeusz Różewicz <i>List do ludożerców</i>, s. 316</p> <p>Małgorzata Fabianowska, Małgorzata Nesteruk <i>Skrzydłaci jeźdźcy</i>, s. 318</p>	<p>II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (czasownik, rzeczownik, przymiotnik, przysłówek, liczebnik, zaimek, przyimek, spójnik, partykuła, wykrzyknik) i określa ich funkcję w tekście – II.1.1 • Nazywa części zdania i rozpoznaje ich funkcje składniowe w wypowiedzeniach (podmiot, orzeczenie, dopełnienie, przydawka, okolicznik) – II.1.8 • Określa funkcję wyrazów poza zdaniem, rozumie ich znaczenie i poprawnie stosuje w swoich wypowiedziach – II.1.9 • Rozpoznaje związki wyrazów w zdaniu, wyróżnia człon nadrzędny i podrzędny oraz typy związków – II.1.10 	<ul style="list-style-type: none"> • Wykonuje wykres zdania • Uzupełnia zdania wyrazami poza związkami w zdaniu • Rozpoznaje wyrazy poza związkami w zdaniu • Rozpoznaje części mowy • Wymienia części mowy mogące być wyrazami poza związkami w zdaniu • Określa rodzaje orzeczenia • Rozpoznaje rodzaje podmiotu • Sporządza wykres zdania • Wyszukuje wyrazy poza związkami w tekście 	
	<p>II. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: przecinka – II.4.2 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnia funkcję przecinków w zdaniu 	
	<p>III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczy w rozmowie na zadany temat – III.1.1 • Tworzy logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny; rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Gromadzi fragmenty tekstu • Rozmawia na temat roli pieśni • Tworzy legendę • Wyjaśnia związek cytatu z główną myślą utworu • Redaguje wpis na forum społecznościowe • Wykonuje plakat lub inną pracę graficzną • Redaguje tekst informacyjno-reklamowy o słowniku • Opracowuje hasło słownikowe do neologizmu 	

		<p>wypowiedzi – III.1.3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dokonuje selekcji informacji – III.1.4 • Wykorzystuje znajomość zasad tworzenia argumentów przy tworzeniu tekstów argumentacyjnych – III.1.4* 	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentuje postać rzeczywistą • Formułuje argumenty 	
	III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: list – III.2.1 • Tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: tekst o charakterze argumentacyjnym – III.2.1 • Tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opis – III.2.1 • Formułuje pytania do teksty – III.2.3 • Dokonuje interpretacji głosowej czytanych i wygłaszanych tekstów – III.2.4 * • Opowiada o przeczytanym tekście – III.2.5 • Tworzy opowiadania związane z treścią utworu, np. dalsze losy bohatera – III.2.7 • Redaguje notatki – III.2.4 	<ul style="list-style-type: none"> • Analizuje sytuację przedstawioną w utworze • Uzasadnia swoje zdanie • Redaguje dalsze losy bohatera • Redaguje list otwarty • Interpretuje głosowo utwór • Tworzy wypowiedź na temat artykułu, uzupełniając zdania • Formułuje pytania do teksty • Redaguje opis rzeźby • Redaguje list oficjalny 	
	IV. Samokształcenie	<ul style="list-style-type: none"> • Doskonali ciche czytanie – IV.1 • Doskonali różne formy zapisywania pozyskanych informacji – IV.2 • Korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości, selekcjonuje informacje – IV.3 • Korzysta ze słowników ogólnych języka polskiego, także specjalnych – IV.5 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyszukuje informacje na podany temat • Notuje wnioski na schemacie • Poszukuje informacji w różnych źródłach • Tworzy notatkę, odpowiadając na pytania • Selekcjonuje informacje na temat bohatera, miejsca i wydarzeń historycznych • Poszukuje informacji w różnych źródłach na podany temat • Objaśnia hasła z wykorzystaniem słowników • Wyszukuje informacje w tekście • Zapisuje informacje w tabeli • Wykorzystuje informacje z różnych źródeł • Odpowiada na pytania do tekstu 	

<p>SPRAWDZANE UMIEJĘTNOŚCI</p>	<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wyodrębnia obrazy poetyckie w poezji – I.1.1 • Rozpoznaje fikcję literacką; rozróżnia i wyjaśnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworach, ze szczególnym uwzględnieniem ich w prozie realistycznej, fantastycznonaukowej lub utworach fantasy – I.1.2 • Rozpoznaje czytany utwór jako opowiadanie oraz wskazuje jego cechy gatunkowe; rozpoznaje odmiany opowiadania, np. fantastycznonaukowe – I.1.3 • Rozpoznaje czytany utwór jako legendę oraz wskazuje jego cechy gatunkowe – I.1.3 • Charakteryzuje podmiot liryczny i bohaterów w czytanych utworach – I.1.9 • Nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst – I.1.14 • Wykorzystuje w interpretacji tekstów doświadczenia własne oraz elementy wiedzy o kulturze – I.1.18 • Wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach – I.1.19 <p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Określa temat i główną myśl tekstu – I.2.3 • Odróżnia informacje o faktach od opinii – I.2.6 <p>II. Kształcenie językowe. Komunikacja językowa i kultura języka</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identyfikuje tekst jako komunikat; rozróżnia typy komunikatu: informacyjny, literacki, reklamowy, ikoniczny – II.3.1 • Stosuje intonację poprawną ze względu na cel wypowiedzi – II.3.6 <p>II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (czasownik, rzeczownik, przymiotnik, przysłówek, liczebnik, zaimek, przyimek, spójnik, partykuła, wykrzyknik) i określa ich funkcje w tekście – II.1.1 • Nazywa części zdania i rozpoznaje ich funkcje składniowe w wypowiedzeniach (podmiot, orzeczenie, dopełnienie, przydawka, okolicznik) – II.1.8 • Określa funkcję wyrazów poza zdaniem, rozumie ich znaczenie i poprawnie stosuje w swoich wypowiedziach – II.1.9 • Rozpoznaje związki wyrazów w zdaniu, wyróżnia człon nadrzędny i podrzędny oraz typy związków – II.1.10 <p>II. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: przecinka – II.4.2 <p>III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczy w rozmowie na zadany temat – III.1.1 • Tworzy logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny; rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi – III.1.3 • Dokonuje selekcji informacji – III.1.4 • Wykorzystuje znajomość zasad tworzenia argumentów przy tworzeniu tekstów argumentacyjnych – III.1.4* 	
------------------------------------	--	--

	<p>III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: list – III.2.1 • Tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: tekst o charakterze argumentacyjnym – III.2.1 • Tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opis – III.2.1 • Formułuje pytania do tekstu – III.2.3 • Dokonuje interpretacji głosowej czytanych i wygłaszanych tekstów – III.2.4 * • Opowiada o przeczytanej treści – III.2.5 • Tworzy opowiadania związane z treścią utworu, np. dalsze losy bohatera – III.2.7 • Redaguje notatki – III.2.4 <p>IV. Samokształcenie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doskonali ciche czytanie – IV.1 • Doskonali różne formy zapisywania pozyskanych informacji – IV.2 • Korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości, selekcjonuje informacje – IV.3 • Korzysta ze słowników ogólnych języka polskiego, także specjalnych – IV.5 		
ZANURZENI W FANTAZJI			
Jak twórcy			
<p><i>Słowo na zakończenie</i> (plansza), s. 320</p> <p>„Piszemy teksty okolicznościowe”. Dedykacja i podziękowanie, s. 322</p> <p>Vincent van Gogh <i>Para butów</i> (reprodukcja), s. 324</p> <p>Beata Lejman <i>Buty artysty</i>, s. 325</p> <p>J.R.R.Tolkien <i>Hobbit, czyli tam i z powrotem</i>, s. 326</p>	<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Omawia elementy świata przedstawionego – I.1.1 • Rozpoznaje fikcję literacką; rozróżnia i wyjaśnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworach, ze szczególnym uwzględnieniem ich w utworach fantastyki – I.1.2 • Rozpoznaje czytany utwór jako baśń, legendę, bajkę, opowiadanie, nowelę, powieść oraz wskazuje jego cechy gatunkowe; rozpoznaje odmiany opowiadania, np. fantastycznonaukowe – I.1.3 • Zna i rozpoznaje w tekście literackim: zdrobienie oraz określa ich funkcję – I.1.4 • Opowiada o wydarzeniach fabuły oraz ustala kolejność zdarzeń i rozumie ich <ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje podmiot liryczny • Wyjaśnia słowa poety i je uzasadnia • Rozpoznaje bohaterów, miejsce • Przedstawia zdarzenia • Podaje informacje o akcji i fabule • Omawia cechy literatury fantastyki • Omawia sytuację przedstawioną w utworze • Charakteryzuje podmiot liryczny • Dzieli się swoimi wrażeniami po przeczytaniu wierszy • Określa sytuację przedstawioną w wierszu • Rozpoznaje dialog postaci • Identyfikuje bohatera i podmiot liryczny • Charakteryzuje podmiot liryczny • Omawia elementy świata przedstawionego • Charakteryzuje bohaterów w czytanych utworach • Opowiada historię bohatera • Porównuje utwory 	

<p>Marcin Szczygielski <i>Teatr w Dębowym Lesie</i>, s. 333</p> <p>„Wpadki na scenie”. Zdania złożone, cz. 1, s. 338</p> <p>Wisława Szymborska (biogram), s. 343</p>		<p>wzajemną zależność – I.1.7</p> <ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje podmiot liryczny, narratora i bohaterów w czytanych utworach – I.1.9 • Nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst – I.1.14 • Przedstawia własne rozumienie utworu i je uzasadnia – I.1.17 	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje zachowanie bohaterów • Charakteryzuje narratora • Charakteryzuje bohaterów • Dzieli się swoimi wrażeniami na temat przeczytanego tekstu • Rozpoznaje czytany utwór jako fantasy • Wyjaśnia różnice między powieścią a opowiadaniem, baśnią a bajką, baśnią a legendą, nowelą a opowiadaniem • Określa cechy gatunkowe poznanych utworów • Podaje przykłady utworów należące do określonego gatunku 	
<p>Czesław Miłosz (biogram), s. 344</p> <p>Wisława Szymborska <i>Do własnego wiersza</i>, Czesław Miłosz <i>Furtka</i>, s. 345</p> <p>Wisława Szymborska <i>Kałuża</i>, Czesław Miłosz, <i>Ojciec w bibliotece</i>, s. 346</p> <p>Wisława Szymborska <i>Pomysł</i>, s. 348</p>	<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie, czym jest adaptacja utworu literackiego oraz wskazuje różnice między tekstem literackim a jego adaptacją – I.2.1 • Określa temat i główną myśl tekstu – I.2.3 • Rozumie swoistość tekstów kultury przynależnych do: literatury, sztuk plastycznych – I.2.8 • Rozumie swoistość tekstów kultury przynależnych do: teatru – I.2.8 • Dokonuje odczytania tekstów poprzez przekład intersemiotyczny (np. przekład teatralny) – I.2.12 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje informacje z obrazu • Formułuje refleksję do tematu wiersza • Porównuje adaptację z pierwowzorem literackim • Realizuje przedstawienie • Przytacza fragmenty tekstu wyjaśniające swoistość teatru • Określa temat wiersza • Omawia związek ilustracji z wierszem • Projektuje scenografię filmową • Porównuje sposób przedstawienia postaci w tekście i na ilustracji • Odczytuje informacje z planszy • Określa temat, cel i adresata artykułu 	
<p>Cornelia Funke <i>Za bramą Ombry</i>, s. 350</p> <p>Bohdan Butenko <i>Czerwony Kapturek (bajka myśliwska)</i> (fragment), s. 356</p>	<p>II. Komunikacja językowa. Zróżnicowanie języka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny – II.2.2 • Zna i stosuje zasady spójności formalnej i semantycznej tekstu – II.2.9 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa charakter: oficjalny, nieoficjalny tekstów • Omawia graficzne znaki spójności tekstu: tytuł i śródtytuł, akapit, znaki interpunkcyjne 	
<p>„Jak powstała 45. Symfonia Haydna?” Zdania złożone, cz. 2, s. 363</p>	<p>II. Kształcenie językowe. Komunikacja językowa i kultura języka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Identyfikuje tekst jako komunikat; rozróżnia typy komunikatu: informacyjny, literacki, reklamowy, ikoniczny – II.3.1 • Identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi – II.3.2 	<ul style="list-style-type: none"> • Dekoduje informacje przedstawioną na ilustracji • Określa cel dedykacji i podziękowania • Określa adresata dedykacji i podziękowania 	

<p><i>W krainie literatury. Powtórzenie, s. 365</i></p> <p>„O jednej z największych wytwórni filmowych...”.</p> <p>Graficzne znaki spójności tekstu, s. 370</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Określa sytuację komunikacyjną i rozumie jej wpływ na kształt wypowiedzi – II.3.3 • Rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikacji (np. gest, mimika, postawa ciała) – II.3.4 		
	II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego	<ul style="list-style-type: none"> • Nazywa części zdania i rozpoznaje ich funkcje składniowe: orzeczenie – II.1.8 • Rozpoznaje w tekście typy wypowiedzi: zdania złożone (podrzędnie i współrzędnie), rozumie ich funkcję i stosuje w praktyce językowej – II.1.12 	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy zdania złożone • Sporządza wykres zdań złożonych • Dobiera wykres do zdania złożonego • Rozpoznaje orzeczenie w zdaniu • Rozpoznaje zdania złożone współrzędnie i zdania złożone podrzędnie 	
	II. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, dwukropka, średnika, nawiasu – II.4.2 	<ul style="list-style-type: none"> • Oddziela przecinkiem zdania składowe zgodnie z zasadami • Stosuje interpunkcję w celu osiągnięcia spójności tekstu: myślnik, dwukropek, nawias, średnik 	
	III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczy w rozmowie na zadany temat, wydziela jej części, sygnały konstrukcyjne wzmacniające więź między uczestnikami dialogu, tłumaczące sens – III.1.1 • Tworzy logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny; rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi – III.1.3 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje opowiadanie • Redaguje scenkę dramatyczną • Rozmawia na temat poezji • Rozmawia na podany temat, uzasadniając swoje zdanie • Tworzy tekst z wykorzystaniem elementów świata przedstawionego znanych utworów • Redaguje artykuł, stosując zasady spójności tekstu • Analizuje budowę akapitów 	
	III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne teksty w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, dialog, list – III.2.1 • Tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: przemówienie – III.2.1 	<ul style="list-style-type: none"> • Przygotowuje i wygłasza przemówienie według wskazówek • Redaguje dedykację • Redaguje podziękowanie • Redaguje streszczenie • Tworzy dialog w roli, argumentując swoje zdanie z wykorzystaniem podanego słownictwa 	

		<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne teksty w następujących formach gatunkowych: dedykacja, podziękowanie – III.2.1 • Wykonuje przekształcenia na tekście cudzym, w tym streszcza – III.2.2* • Formułuje pytania do tekstu – III.2.3* • Tworzy opowiadanie związane z treścią utworu, np. dalsze losy bohatera – III.2.7 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje opowiadanie na podstawie wiersza • Formułuje pytania do tekstu • Udziela odpowiedzi na pytania do tekstu • Redaguje dalszy ciąg historii bohatera • Redaguje list oficjalny 	
	IV. Samokształcenie	<ul style="list-style-type: none"> • Doskonali cicha czytanie – IV.1 • Doskonali różne formy zapisywania pozyskanych informacji – IV.2 • Korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości, selekcjonuje informacje – IV.3 • Uczestniczy w projektach edukacyjnych – IV.4* 	<ul style="list-style-type: none"> • Gromadzi cytaty do dedykacji, podziękowania • Określa rolę cytatu w dedykacji, podziękowaniu • Wyszukuje informacje o artyście • Poszukuje informacji o poecie • Czyta poezję • Realizuje projekt edukacyjny 	
SPRAWDZANE UMIEJĘTNOŚCI	<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omawia elementy świata przedstawionego – I.1.1 • Rozpoznaje fikcję literacką; rozróżnia i wyjaśnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworach, ze szczególnym uwzględnieniem ich w utworach fantastyki – I.1.2 • Rozpoznaje czytany utwór jako baśń, legendę, bajkę, opowiadanie, nowelę, powieść oraz wskazuje jego cechy gatunkowe; rozpoznaje odmiany opowiadania, np. fantastycznonaukowe – I.1.3 • Zna i rozpoznaje w tekście literackim: zdrobienie oraz określa ich funkcję – I.1.4 • Opowiada o wydarzeniach fabuły oraz ustala kolejność zdarzeń i rozumie ich wzajemną zależność – I.1.7 • Charakteryzuje podmiot liryczny, narratora i bohaterów w czytanych utworach – I.1.9 • Nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst – I.1.14 • Przedstawia własne rozumienie utworu i je uzasadnia – I.1.17 <p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozumie, czym jest adaptacja utworu literackiego oraz wskazuje różnice między tekstem literackim a jego adaptacją – I.2.1 • Określa temat i główną myśl tekstu – I.2.3 • Rozumie swoistość tekstów kultury przynależnych do: literatury, sztuk plastycznych – I.2.8 • Rozumie swoistość tekstów kultury przynależnych do: teatru – I.2.8 • Dokonuje odczytania tekstów poprzez przekład intersemiotyczny (np. przekład teatralny) – I.2.12 			

II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka

- Posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny – II.2.2
- Zna i stosuje zasady spójności formalnej i semantycznej tekstu – II.2.9

II. Kształcenie językowe. Komunikacja językowa i kultura języka

- Identyfikuje tekst jako komunikat; rozróżnia typy komunikatu: informacyjny, literacki, reklamowy, ikoniczny – II.3.1
- Identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi – II.3.2
- Określa sytuację komunikacyjną i rozumie jej wpływ na kształt wypowiedzi – II.3.3
- Rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikacji (np. gest, mimika, postawa ciała) – II.3.4

II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego

- Nazywa części zdania i rozpoznaje ich funkcje składniowe: orzeczenie – II.1.8
- Rozpoznaje w tekście typy wypowiedzeń: zdania złożone (podrzędnie i współrzędnie), rozumie ich funkcję i stosuje w praktyce językowej – II.1.12

II. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja

- Poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, dwukropka, średnika, nawiasu – II.4.2

III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki

- Uczestniczy w rozmowie na zadany temat, wydziela jej części, sygnały konstrukcyjne wzmacniające więź między uczestnikami dialogu, tłumaczące sens – III.1.1
- Tworzy logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny; rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi – III.1.3

III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie

- Tworzy spójne teksty w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, dialog, list – III.2.1
- Tworzy spójne teksty w następujących formach gatunkowych: przemówienie – III.2.1
- Tworzy spójne teksty w następujących formach gatunkowych: dedykacja, podziękowanie – III.2.1
- Wykonuje przekształcenia na tekście cudzym, w tym streszcza – III.2.2*
- Formułuje pytania do tekstu – III.2.3*
- Tworzy opowiadanie związane z treścią utworu, np. dalsze losy bohatera – III.2.7

IV. Samokształcenie

- Doskonali cicha czytanie – IV.1
- Doskonali różne formy zapisywania pozyskanych informacji – IV.2
- Korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości, selekcjonuje informacje – IV.3
- Uczestniczy w projektach edukacyjnych – IV.4*

Czas na relaks			
<p>Lyn Gardner <i>Ostateczna rozgrywka</i>, s. 374</p> <p>Marcin Szczygielski <i>W sercu Czarnego Młyna</i>, s. 377</p> <p>Konstanty Ildefons Gałczyński, <i>Teatrzyk Zielona Gęś ma zaszczyt przedstawić Siedmiu Braci Śpiących</i>, s. 383; <i>Teatrzyk Zielona Gęś ma zaszczyt przedstawić Gzęgźólkę w roli trębacza z wieży mariackiej</i>, s. 384; <i>Teatrzyk Zielona Gęś ma zaszczyt przedstawić sztukę dydaktyczną pt. Potęga słów, czyli ostrożnie z przekleństwami</i>, s. 385</p> <p>Wywiad z Andrzejem Maleszką (fragment), s. 386</p>	<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Omawia elementy świata przedstawionego – I.1.1 • Rozpoznaje fikcję literacką; rozróżnia i wyjaśnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworach, ze szczególnym uwzględnieniem ich w prozie realistycznej, fantastycznonaukowej lub utworach fantasy – I.1.2 • Charakteryzuje bohaterów w czytanych utworach – I.1.9 • Określa tematykę i problematykę utworu – I.1.12 • Nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst – I.1.14 • Objasnia znaczenia dosłowne i przenośne w tekstach – I.1.15 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa czas i miejsce akcji • Identyfikuje bohaterów i cel ich działań • Wyjaśnia przenośne znaczenie elementów świata przedstawionego • Określa nastrój towarzyszący zdarzeniom • Formułuje problematykę przedstawioną w utworze • Omawia elementy świata przedstawionego, odpowiadając na pytania do tekstu • Charakteryzuje bohaterów na podstawie fragmentów i cytatów • Identyfikuje elementy świata przedstawionego znane z różnych utworów polskiej literatury • Dzieli się wrażeniami po przeczytaniu tekstów • Określa różnice w postrzeganiu fantastyki przez dzieci i przez dorosłych • Odczytuje przenośne znaczenie wypowiedzi w wierszu
<p>Wywiad z Andrzejem Maleszką (fragment), s. 386</p>	<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Określa temat i główną myśl tekstu – I.2.3 • Rozpoznaje gatunki dziennikarskie: wywiad, artykuł i określa ich podstawowe cechy – I.2.5* • Rozumie swoistość tekstów kultury przynależnych do: literatury, filmu, sztuk plastycznych – I.2.8 • Odnosi treść tekstów kultury do własnego doświadczenia – I.2.11 • Dokonuje odczytania tekstów kultury poprzez przykład intersemiotyczny (np. spektakl teatralny) – I.2.12 	<ul style="list-style-type: none"> • Omawia związek treści utworu z rzeczywistością • Tworzy inscenizację tekstu • Odgrywa rolę • Określa temat wywiadu • Rozróżnia: opis, opowiadanie, instrukcję, dialog • Omawia korzyści z tworzenia literatury, filmu • Określa funkcję ilustracji w powieści
<p>Joanna Kulmowa <i>Może</i>, s. 389</p>	<p>II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia synonimy, rozumie ich funkcję w tekście i stosuje we własnych wypowiedziach – II.2.8 	<ul style="list-style-type: none"> • Podaje synonimy do wskazanych pojęć
	<p>III. Tworzenie wypowiedzi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczy w rozmowie na zadany temat, wydziela jej części, sygnały 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje scenki dramatyczne • Rozmawia na temat utworów

	Elementy retoryki	<p>konstrukcyjne wzmacniające więź między uczestnikami dialogu, tłumaczące sens – III.1.1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny; rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi – III.1.3 	<ul style="list-style-type: none"> • Zachęca do obejrzenia filmu, stosując słownictwo oceniające i nakłaniające 	
	III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne teksty w następujących formach gatunkowych: dialog, opowiadanie, podziękowanie – III.2.1 • Tworzy opowiadanie związane z treścią utworu, np. dalsze losy bohatera – III.2.7 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje opowiadanie z dialogiem o dalszych losach bohaterów • Redaguje podziękowanie 	
	IV. Samokształcenie	<ul style="list-style-type: none"> • Doskonali różne formy zapisywania pozyskanych informacji – IV.2 • Uczestniczy w projektach edukacyjnych – IV.4* 	<ul style="list-style-type: none"> • Realizuje projekt edukacyjny • Notuje informacje w tabeli 	
SPRAWDZANE UMIJĘTNOŚCI	<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omawia elementy świata przedstawionego – I.1.1 • Rozpoznaje fikcję literacką; rozróżnia i wyjaśnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworach, ze szczególnym uwzględnieniem ich w prozie realistycznej, fantastycznonaukowej lub utworach fantasy – I.1.2 • Charakteryzuje bohaterów w czytanych utworach – I.1.9 • Określa tematykę i problematykę utworu – I.1.12 • Nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst – I.1.14 • Objaśnia znaczenia dosłowne i przenośne w tekstach – I.1.15 <p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Określa temat i główną myśl tekstu – I.2.3 • Rozpoznaje gatunki dziennikarskie: wywiad, artykuł i określa ich podstawowe cechy – I.2.5* • Rozumie swoistość tekstów kultury przynależnych do: literatury, filmu, sztuk plastycznych – I.2.8 • Odnosi treść tekstów kultury do własnego doświadczenia – I.2.11 • Dokonuje odczytania tekstów kultury poprzez przykład intersemiotyczny (np. spektakl teatralny) – I.2.12 			

	<p>II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia synonimy, rozumie ich funkcję w tekście i stosuje we własnych wypowiedziach – II.2.8 <p>III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczy w rozmowie na zadany temat, wydziela jej części, sygnały konstrukcyjne wzmacniające więź między uczestnikami dialogu, tłumaczące sens – III.1.1 • Tworzy logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny; rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi – III.1.3 <p>III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne teksty w następujących formach gatunkowych: dialog, opowiadanie, podziękowanie – III.2.1 • Tworzy opowiadanie związane z treścią utworu, np. dalsze losy bohatera – III.2.7 <p>IV. Samokształcenie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doskonali różne formy zapisywania pozyskanych informacji – IV.2 • Uczestniczy w projektach edukacyjnych – IV.4* 	
--	---	--

* Wymagania podstawy programowej dla klas VII–VIII

** Teksty określone w podstawie programowej jako utwory do wyboru

*** Teksty zapisane w podstawie programowej jako obowiązkowe